

«Εάν δεν λυθεί το πρόβλημα της Ελλάδας, η Ευρώπη δεν έχει μέλλον»

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: **ΜΑΡΙΑ ΑΚΡΙΒΟΥ**

21/05/2016

Η οικονομολόγος και συγγραφέας του βιβλίου «Το Επιχειρηματικό Κράτος», Mariana Mazzucato, μιλά για την οικονομία, την ανάπτυξη, τον Γιάννη Βαρουφάκη και τον Τζορτζ Σόρος.

Ακούμε διαρκώς να λέγεται πως το ελληνικό κράτος εμποδίζει την επιχειρηματικότητα και ορθώνει εμπόδια στην ανάπτυξή της. Πως τα πράγματα θα ήταν πολύ καλύτερα με τον περιορισμό της εξουσίας και των αρμοδιοτήτων του και πως εξαιτίας του σπάταλου και δυσλειτουργικού τομέα έφτασε σε τέλμα η ελληνική οικονομία. Είναι άραγε τόσο κακό το κράτος που όντως σκοτώνει και ποινικοποιεί την επιχειρηματικότητα; Γιατί σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες τα πράγματα είναι διαφορετικά και στη Αμερική αναπτύσσονται με γοργούς ρυθμούς πολυεθνικοί κολοσσοί; Μήπως η αλήθεια βρίσκεται κάπου στη μέση; Μήπως από την πλευρά τους και οι επιχειρήσεις

αρέσκονται στο να γκρινιάζουν και δεν κάνουν ουσιαστικό διάλογο με τους κρατικούς φορείς;

Η Ιταλίδα συγγραφέας και οικονομολόγος Mariana Mazzucato, κόρη ενός εκ των κορυφαίων Φυσικών επιστημόνων στον κόσμο, στο βιβλίο της με τίτλο «Το Επιχειρηματικό Κράτος» (Εκδόσεις Κριτική) πραγματεύεται τη σχέση μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων, παραθέτοντας επιτυχημένα παραδείγματα επιχειρήσεων που έγιναν leaders στον κλάδο τους χάρη στην οικονομική στήριξη του κράτους.

Με αφορμή την παρουσίαση του βιβλίου της η Mariana Mazzucato βρέθηκε στη χώρα μας και μίλησε στο FortuneGreece για το ελληνικό χρέος, το μέλλον της Ευρώπης και τον ρόλο που καλείται να διαδραματίσει το κράτος ως μοχλός ανάπτυξης. Όπως τόνισε, λειτουργικό κράτος είναι αυτό που επικεντρώνεται στο να δημιουργεί νέες αγορές και όχι στο να επιδιορθώνει τις ήδη υπάρχουσες, γι' αυτό και πρέπει να είναι σε θέση να πάρει το ρίσκο πριν από τον ιδιωτικό τομέα.

Σύμφωνα με την Mariana Mazzucato, η οποία είναι και καθηγήτρια στο οικονομικό πανεπιστήμιο του Sussex, ακόμη και αν τα πράγματα ήταν καλύτερα στην Ελλάδα, είναι πλέον αργά για να γίνουν επενδύσεις εξαιτίας των αυστηρών περιορισμών που έχουν τεθεί από την ΕΕ. Όπως εξηγεί, υπάρχουν τεράστιες διαφορές στην εξέλιξη των οικονομιών στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς μπορεί στο παρελθόν να δαπανήθηκαν τα ίδια χρηματικά ποσά σε επενδύσεις όμως κάποιες χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, τα επένδυσαν σε λάθος τομείς. «Ακόμα και αν δίναμε τα ίδια χρήματα στη Γερμανία και την Ελλάδα θα βλέπαμε ότι δεν θα αξιοποιούνταν με τον ίδιο τρόπο και στους ίδιους τομείς. Επίσης, η αριστοκρατία στις μέρες μας έχει αποκτήσει αρνητική χροιά και χρησιμοποιείται λανθασμένα. Δεν είναι δυνατόν να τοποθετείς έναν δικηγόρο να διοικεί μια τράπεζα ή έναν οικονομολόγο να χαράσσει την πολιτική του Υπουργείου Υγείας. Το ότι είναι άξιοι στο επάγγελμά τους δεν σημαίνει ότι είναι καλοί σε όλα. Σκοπός είναι κάθε φορά να δημιουργείται υπεραξία».

Η Apple χωρίς τις επενδύσεις του κράτους δεν θα ήταν αυτό που είναι σήμερα

Το ερώτημα που καλείται να απαντήσει σήμερα η Ευρώπη είναι πώς η περιφέρεια θα καταφέρει να μοιάσει στον πυρήνα και ταυτόχρονα να μάθει από τα λάθη του παρελθόντος. Αν στην Αμερική δραστηριοποιούνται

πολυεθνικές τύπου Apple αυτό οφείλεται στην επικρατούσα νοοτροπία που λέει ότι ένας επιχειρηματίας πρέπει να είναι έτοιμος να ρισκάρει και να αποτύχει. Για την Mazzucato όλα είναι θέμα κόστους και ευκαιριών. Εάν δεν συντρέχουν οι παραπάνω παράγοντες καμία εταιρεία δεν είναι διατεθειμένη να προβεί σε επενδύσεις. Πεποίθηση της ίδιας είναι πως αν η Apple κατάφερε να γίνει παγκόσμιο success story, δεν ήταν μόνο η ευφυΐα και το δυνατό μυαλό του Steve Jobs, αλλά και η διορατικότητα του αμερικανικού κράτους που επένδυσε στις υποδομές και τα δίκτυα χωρίς τα οποία το iPad και το iPod δεν θα είχαν γίνει best sellers.

Δεν υπάρχουν περιθώρια διαπραγμάτευσης για την Ελλάδα

«Στην Ελλάδα νομίζετε ότι το μοναδικό πρόβλημα είναι η κυβέρνηση και η γραφειοκρατία και δεν βλέπετε ότι υπάρχει τεράστιο πρόβλημα και στον ιδιωτικό τομέα που είχε μάθει να κάνει συμφωνίες κάτω από το τραπέζι με το κράτος. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας και αυτό πρακτικά θα πάρει πολύ χρόνο. Δυστυχώς η Ελλάδα, στην κατάσταση που βρίσκεται σήμερα, δεν έχει καμία ελπίδα γιατί δεν υπάρχουν περιθώρια διαπραγμάτευσης. Εστιάσατε στο έλλειμμα όταν το πραγματικό πρόβλημα ήταν τα μεγέθη του ΑΕΠ και η έλλειψη επενδύσεων».

Η Mariana Mazzucato συνεχίζει λέγοντας πως εάν δεν λυθεί το πρόβλημα της Ελλάδας η Ευρώπη δεν έχει μέλλον και αυτό είναι κάτι που τα μέλη της το γνωρίζουν, ενώ προσθέτει πως η Ευρώπη δεν περνάει μόνο οικονομική κρίση, αλλά και κρίση φαντασίας.

Όσα μέλος του Institute for New Economic Thinking και έχοντας συνεργαστεί στενά με τον Γιάνη Βαρουφάκη, αποκαλύπτει πως ο πρώην Υπουργός Οικονομικών είχε καταρτίσει σχέδιο για την Ελλάδα το οποίο δεν έπεσε ποτέ στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, ενώ σχολιάζοντας τις κινήσεις του γνωστού μεγαλοεπενδυτή Τζώρτζ Σόρος, λέει πως πρόκειται για έναν έξυπνο άνθρωπο που δεν στάθηκε στην οικονομική κρίση, αλλά στην κρίση της επιστήμης των οικονομικών, από την οποία και επωφελήθηκε.

Επενδυτικό «Focus» σε Υγεία, Εκπαίδευση και Ενέργεια

Ερωτηθείσα αναφορικά με το σε ποιους τομείς θα πρέπει να εστιάσει η Ελλάδα για να δημιουργήσει συνθήκες ανάπτυξης, η ίδια προκρίνει τον ενεργειακό κλάδο και κυρίως την πράσινη ενέργεια. Παράλληλα, υπογραμμίζει πως θα δούμε σημαντικές αλλαγές να συντελούνται τόσο στην Υγεία όσο και στην Παιδεία. «Φυσικά το σύστημα Υγείας και η Εκπαίδευση είναι τομείς που καμία χώρα δεν μπορεί να ιδιωτικοποιήσει γιατί με αυτό τον τρόπο χάνει την κυριαρχία της. Μπορεί, ωστόσο, το κράτος να προβεί σε συνέργειες με τον ιδιωτικό τομέα και στην ανάπτυξη σχέσεων που θα λειτουργούν συμβιωτικά και όχι παρασιτικά. Δυστυχώς έχει περάσει πολύς καιρός από τότε που είδαμε στην αγορά να κλείνονται σημαντικά deals».

Η γνωστή οικονομολόγος αναγνωρίζει ότι σε περιόδους κρίσης καταναλωτές και επιχειρήσεις διαθέτουν για αγορές και επενδύσεις μικρότερα ποσά. Και εδώ είναι που, σύμφωνα με την ίδια, το κράτος θα πρέπει να έχει ενεργό ρόλο εφαρμόζοντας πολιτικές που κινούνται προς την αντίθετη κατεύθυνση, αυτή της υλοποίησης επενδύσεων σε δύσκολους καιρούς.

Γιατί όμως οι επιχειρήσεις διαμαρτύρονται διαρκώς για παρεμπόδιση της επιχειρηματικότητας και ζητούν ολοένα και λιγότερη εμπλοκή του κράτους στις υποθέσεις τους, όταν η κ. Mazzucato υποστηρίζει ότι χωρίς αυτό δεν μπορούν να κάνουν μεγάλα βήματα;

Η απάντηση της στηρίζεται στην άποψη ότι η ιδεολογία των εταιρειών σε ορισμένα κράτη επιτάσσει την προώθηση μόνο των δικών τους συμφερόντων. «Σε Ελλάδα και Ιταλία παρότι οι επιχειρήσεις δεν θέλουν το κράτος, εντούτοις

υπογράφουν μαζί του κάτω από το τραπέζι συμφωνίες. Πρέπει να καταλάβουν ότι μόνο με τη μεταξύ τους συνεργασία θα υπάρξει ανάπτυξη. Πολλοί επιχειρηματίες στρέφονται για τη χρηματοδότησή τους σε business angels, αγνοώντας ότι συνήθως πρόκειται για funds που προωθούν και βοηθούν μόνο φίλους και συγγενείς».

Αξίζει να σημειωθεί πως το «Επιχειρηματικό Κράτος» επιλέχθηκε από τους Financial Times ως ένα από τα βιβλία της χρονιάς για το 2013 και αποτελεί σημείο αναφοράς στη διεθνή συζήτηση για τη σχέση του κράτους με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.